

DIN CUPRINS

Opera liturgică a Mitropolitului Dosoftei
pag. 2

Religia și școala
pag. 3

Ortodoxismul - formă a conștiinței naționale
A milui înseamnă a fi om
pag. 4

Creștinism și franc-masonerie
Pagini din Filocalie
pag. 5

Cum este dezinformat cititorul
Despre morală
pag. 6

Au trecut în subordonarea Mitropoliei Moldovei
pag. 7

O formă mascată de prozelitism
Zimbabwe a recunoscut oficial Biserica Ortodoxă
Încă o Biserică Ortodoxă părăsește CMB
Ce viitor au preoții în Franța
pag. 8

INTRAREA ÎN BISERICĂ A MAICII DOMNULUI

Intrarea în biserică a Maicii Domnului, (Presentatio Beatae Mariae Virginis ad templum), numită în popor și *Vovidenia* sau *Ovedenia* (de la slavo-rus. *Vovedenie* vo hram Presvîții Bogorodiți), la 21 noiembrie (4 decembrie), în amintirea zilei în care, după tradiție, Sfinții Ioachim și Ana au adus pe fiica lor Maria, în vârstă de trei ani, la templu, unde ea va rămâne până la vârsta de 14 sau 15 ani, ca una care, încă înainte de zămislire, fusese hărăzită Domnului de către părinții ei.

Intrarea în biserică (ducerea Fecioarei la templu), sărbătoare de origine ierusalimeană, care se pare că a luat naștere în sec. VI. La 20 nov. 543, Justinian a zidit la Ierusalim, lângă ruinele templului, o biserică închinată Sfintei Fecioare, care, spre

Templul din Ierusalim

deosebire de una mai veche, a fost numită biserica Sf. Maria "cea nouă". Conform obiceiului, a doua zi după sfințire, adică la 21 noiembrie, a început să fie serbat hramul (patronul) bisericii, adică însăși Sf. Fecioară.

serbarea fiind consacrată aducerii ei la templu. Era generalizată în tot Orientul înainte de sec. VII. Spre sfârșitul secolului VIII, Sf. Andrei Criteanul asistă la această sărbătoare în Ierusalim.

În același secol, Sfinții Gherman I și Tarasie, patriarhi ai Constantinopolului, au ținut cuvântări la această sărbătoare. În Apus, ea a fost introdusă sporadic, probabil prin influența mănăstirilor grecești din Italia, mai întâi în Anglia (sec. XI), apoi în Franța, întâi la Avignon, la 1371 (la propunerea făcută papei Grigorie XI de către

cancelarul Filip de Mezieres, fost ambasador papal în insula Cipru); generalizarea ei în întreaga Biserică Romano-Catolică se datorește abia papei Sixt IV, la 1472; suprimată de papa Pius V, a fost reintrodusă definitiv de papa Sixt V. la 1585.

1 DECEMBRIE - ZIUA ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

«Nu încetați să credeți în steaua noastră...»

Sub acest generic, la «Casa Limbii Române» din Chișinău s-a desfășurat o manifestare prilejuită de Ziua Națională a României.

Conform legilor creștinești, orice activitate chiar de la bun început necesită binecuvântarea Celui de sus. Preoții **Petru Storoja** și **Pavel Borșevschi** de la bisericile «Sf. Ierarh Nicolae» și «Sf. Dumitru» au binecuvântat manifestarea, fiind susținuți de corul bisericii «Sf. Nicolae», care a prezentat și un recital.

La compartimentul «1 Decembrie - Sărbătoarea Națională a Tuturor Românilor», d-ul profesor, doctor Ion

Buga, a ținut să menționeze că marea Unire de la 1918, prin importanța sa, echivalează cu întregul proces de constituire a poporului românesc, a națiunii române, și că nu a fost întâmplătoare.

Unirea din 1918 a fost firească, obiectivă și legitimă, recunoscută și susținută pe plan internațional. În mileniul 2 au avut loc trei uniri: la 1600 - înfăptuită de Mihai Viteazul, a doua la 1859 - sub conducerea lui Alexandru Ioan - Cuza, și a treia - în 1918...

În cadrul manifestării respective a fost lansat nr. 10 al revistei «Limba Română», redactor șef Alexandru Bantoș. Poetul Ion Hadârcă, membru

al colegiului de redacție, a reamărcat spontanietatea și polivalența numărului. Tot aici, la «Casa limbii Române» au fost vernisate lucrări de pictură și grafică, executate de Timofei Bătrânu, Tudor Betin și Ion Sfeclă.

Armonia dintre istorie, artă și literatură prezentă aici vine parcă să confirme spusele marelui Mihai Eminescu: «Civilizația adevărată a unui popor constă nu în adoptarea cu deridicată de legi, forme, instituții, etichete, haine străine. Ea constă în dezvoltarea naturală, organică a propriilor puteri, a propriilor facultăți ale sale.»

Ana Boșcăneanu

Cerem scuze cititorilor noștri că nu lumină în situația complicată prin care avem posibilități financiare să aparem trece Biserica. regulat. Cerem rugăciunile D-stră pentru pace și liniște.

Numărul de față are menirea să facă liniște.

O faptă nobilă și plină de folos spiritual este a cinsti și pomeni cu evlavie pe cei care au fost bine plăcuți lui Dumnezeu în viața pământească și care ne-au luminat cu bunătate și iubire.

românilor de a fi influențați de curente străine ortodoxiei, prin intermediul răspândirii cărților traduse în limba română, neverificate și cu idei de proveniență luterană și calvină, a avut ca

creștine, a principiilor de viață călăuzitoare. Iar drumul spre cunoștințe este cel al lecturii personale, ascultării predicilor și slujbelor în limba înțeleasă de popor. Tipăriturile aveau să

Opera liturgică a Mitropolitului Dosoftei

Prorocul David zice: «Când se laudă dreptul se veselesc popoarele». Unul dintre acești drepti este și Mitropolitul Dosoftei. E drept, căci prin modestie și prin muncă, post și rugăciune a chemat întreg poporul român să-i urmeze fapta, prin opera sa contribuind la desăvârșirea noastră spirituală. Pe an ce trece ne îndepărtăm tot mai mult de epoca în care a activat Mitropolitul Dosoftei, când s-a petrecut unul dintre cele mai importante evenimente din istoria dezvoltării limbii literare române, și anume introducerea acesteia în Biserică, fapt care a dus la recunoașterea rolului ei natural de limbă oficială pentru viața religioasă și culturală a românilor.

Condițiile istorice și culturale, în care se aflau țările române, au fost de așa natură că primele texte religioase traduse în limba română au văzut lumina tiparului în Transilvania, prin stăruința diaconului Coresi, care în 1561 tipărește de pe un manuscris husit, găsit în Transilvania, o *Evanghelie* pentru «popii români să înțeleagă și să învețe rumâni cine-s creștinii»¹. La 1564 din banii ungurului Forro Micloș, la Brașov, se tipărește o *Cazanie*, care este o colecție de predici cu lămurirea textelor evanghelice, însoțite de învățătură religioasă și morală. Au mai urmat și alte tipărituri, inițiate de conducătorii mișcărilor protestante, nu din marea dragoste pentru români, ci, în primul rând, în scopul răspândirii ideilor reformatei. Aceste texte au fost primite cu multă rezervă de către majoritatea ortodocșilor români. Teama justificată a

rezultat reținerea introducerii limbii române în cultul bisericesc pe o perioadă de mai bine de 100 de ani. Acesta ar fi factorul subiectiv, dar mai este și unul obiectiv. Introducerea limbii române în slujba religioasă implica traducerea unui număr mare de cărți liturgice ca: *Liturghierul*, *Molitvelnicul*, *Parimiile*, *Ceaslovul*, *Minee*, *Psaltirea*, *Octoihul* etc., lucru destul de complicat pentru acea vreme, căci se cerea un nivel înalt de dezvoltare a limbii literare cu toată terminologia specifică. Înțelegerea necesității răspândirii de texte biblice și de cult, pentru lectura lor în limba română, încadrează în munca de traducere a cărților necesare pe unul dintre cei mai luminați reprezentanți al neamului din secolul XVII - Mitropolitul Dosoftei. Un merit deosebit al lui Dosoftei este de a fi fost primul cărturar din Moldova, care a început traducerea și tipărirea unor cărți de slujbă în română. Cu câteva decenii înainte, în Țara Românească, mitropolitul Ștefan tradusese numai *Tipicul*, slujba divină oficiindu-se și în continuare în slavonește. Dosoftei este primul ierarh sau primul reprezentant oficial al Bisericii care a început munca grea și neobosită de românizare integrală a slujbelor bisericești, de înlocuire a limbii slavone, neînțeleasă de preoți și credincioși, cu cea română, vorbită și înțeleasă de popor. În rădăcinat adânc în învățătura Bisericii Ortodoxe, trăind ani de-a rândul această experiență liturgică, Mitropolitul Dosoftei și-a dat seama de setea cu care credincioșii săi așteptau să audă și Liturgia în graiul părinților lor. Și-a dat seama, de asemenea, cât de determinantă era această lucrare în strădania de unitate de credință, în limbă și în afirmarea doctrinei mântuitoare în graiul poporului. Înalta sa răspundere arhierescă, de care era stăpânit cu desăvârșire, și conștiința că slujește neamul său îl îndeamnă să ofere Bisericii pe care o slujea cărți liturgice «să-nțieagă toț spăsania lui Dumnezău cu întreg înțeles»². Cărturarul moldovean își începe activitatea de naționalizare a cultului religios, cu

justificarea ce nu poate trezi întrebări suplimentare, zicând încă în prefața la renumita sa *Psaltire în versuri*, că a făcut-o ca «să poată trage hirea omului cătră cetitul ei». Pe foaia de titlu a *Liturghierului* scrie că a tradus ca «să-nțieagă toț spăsania lui Dumnezău cu întreg înțeles», în prefața aceleiași cărți că a tradus *Liturghia*, pentru ca «de lauda lui Dumnezeu să-nțieagă toți carii nu-nțieag sârbește sau elinește», iar în dedicația domnitorului Gheorghe Duca că a tradus pentru ca poporul «să-și înțieagă pre limba sfântă și dunmezeiasca Liturghie». Deci, Dosoftei pune accentul, în primul rând, pe înțelegerea învățaturii

și ușureze într-o mare măsură acest drum pentru toți românii. Timpul cât s-a aflat Dosoftei în fruntea Mitropoliei Moldovei poate fi considerat drept o epocă de strălucite realizări tipografice și liturgice.

În opera sa Dosoftei a urmărit, în special, îndrumarea moral-religioasă a ortodocșilor români, cunoașterea și înțelegerea de către aceștia a esenței învățaturii dogmatice și a rânduieilor liturgice ale Bisericii.

Dar reforma lui Dosoftei s-a dovedit o inițiativă pretimpurie. Atât conștiința clerului, cât și cea a cercurilor guvernante nu erau gata să se dezică de tradiția înrădăcinată cu care se deprinsese, cu atât mai mult că nici grecii din Moldova nu prea erau dispuși să contribuie la creșterea conștiinței naționale a românilor. Este cunoscut că mulți greci ocupau posturi de conducere în stat și în Biserică, deci influența lor era considerabilă în cele mai diverse domenii ale vieții din Moldova. Pe lângă acestea, limba greacă, în treburile statului și în Biserică, devenea tot mai răspândită, reușind să strămtoreze și sfera de acțiune a limbii slavone, deci este clar că nu era dispusă să cedeze locul unei «cenușărese» ca limba română. Tocmai de aceea, încă până la a doua jumătate a secolului al XVII naționalizarea tipăriturilor biblice și de cult este reținută, stopată premeditat, în favoarea traducerilor slave și grecești.

Și, totuși, inițiativa lui Dosoftei prinse rădăcini și dorința lui de a da poporului cărți tipărite într-o limbă înțeleasă nu putea să nu aducă la viață continuatori ai nobilei reforme. După Mitropolitul Dosoftei au urmat și alți luminați ierarhi ca Teodosie, Mitropolitul Buzăului, Antim

Ivireanul, Mitropolitul Ungro-Vlahiei, Damaschin al Râmnicului, care prin cărțile și traducerile lor au contribuit în măsură decisivă la cristalizarea stilului bisericesc și la formarea limbii literare române.

¹ Ioan Bianu și Nerva Hodoș. *Bibliografia românească veche, 1508-1830*, tom. I (1508-1716), editura Academiei Române, București, 1903, p.45.

² Dosoftei, *Dumnezăiasca Liturghie*, 1679, Ediție critică de N.A. Ursu, Iași, 1980, p.3.

În România învățământul religios a fost introdus în școlile de Stat încă în anul 1990. Deoarece nu exista o bază juridică pentru introducerea învățământului religios în școli, adică nu exista Constituția și nici Legea învățământului care a fost adoptată în 1995, s-a încheiat un protocol între Patriarhia Română și Ministerul învățământului, pe care l-a semnat Secretariatul de Stat pentru Culte. Datorită acestor înțelegeri, în școli au putut să predea preoții, vechii învățători sau profesori care au apucat timpul când au predat religia în școli, studenții și studentele în teologie și elevii seminariști. În afară de aceasta, au mai predat religia și unii credincioși, care s-au supus unor teste de cunoștințe religioase, însă numai cu acordul Bisericii Ortodoxe.

Așa se face că foarte mulți profesori, ingineri sau simpli credincioși cu studii medii au predat religia în școli.

Între timp Biserica și-a format primele promoții de profesori de religie, în cele 14 facultăți de teologie, dintre care 12 noi înființate, și în cele peste 30 de seminarii

Cum s-a reintrodus religia în sistemul de învățământ din România

teologice, dintre care majoritatea noi înființate.

În prezent absolvenții facultății de teologie au completat multe din posturile vacante și încet-încet cei care nu au studii de specialitate

sunt înlocuiți cu absolvenții teologi. În felul acesta, cel puțin unii ofertanți de ocazie, dar care disprețuiau învățământul religios și pe care atât copiii, cât și credincioșii i-au simțit, au fost deja înlăturați de la predarea religiei în școli.

În ceea ce privește denumirea orei de religie în învățământul de Stat, socotim că nu este bine să existe nici o specificare, că această oră e obligatorie. Ea trebuie să se afle printre celelalte discipline de bază ale învățământului de Stat, precum sunt istoria, geografia, matematica etc. Deci, nu trebuie să se facă nici o discriminare între disciplina religie și celelalte discipline de învățământ, introducând-o în învățământ ca disciplină facultativă.

*Preotul Damaschin Severianul,
decanul Facultății de Teologie
a Universității de Stat Craiova*

Clement se formează în Alexandria începutului de mileniu, după Hristos, în spiritul și la confluența culturilor greacă, creștină și iudaică. Se dovedește a fi deosebit de permisiv față de valorile spirituale ale timpului său, întreținând un rodnic dialog cu filosofia greacă. Crede că aceasta este necesară creștinului pentru disciplinarea și fortificarea credinței sale. Filosofia păgână este asemenea Vechiului Testament, care pregătește receptarea Noului Testament. De altfel, Clement apreciază ca nimeni altul cunoașterea, știința. Pentru el, învățătura este prima treaptă a mântuirii, căci prin ea dobândim știința asupra lucrurilor dumnezeiești și pământești, prin ea accedem spre înțelepciunea care luminează întunericul conștiinței, ea ne dă priceperea premergătoare faptei, prin intermediul ei distingem adevărul de falsitate.

Este primul gânditor creștin care a lăsat o lucrare de pedagogie sistematică, din care s-a alimentat tradiția creștină privind educația. Idealul educației, după Clement, rezidă în acordarea voinței umane cu voința divină. Pentru aceasta, este nevoie de depășirea a trei trepte: convertirea, instruirea și desăvârșirea. Se înțelege că el acordă un loc deosebit educației religioase, dar nu neglijează educația morală, intelectuală, estetică, fizică.

Principala lucrare cu caracter educativ este „Pedagogul», ce face parte dintr-o proiectată trilogie din care nu realizează decât două cărți. În această lucrare, cuvântul lui Dumnezeu este întruchipat de Pedagog. Dar cine este Pedagogul? El se numește Hristos, răspunde Clement. El își mai dă numele și de păstor: „Eu sunt un bun păstor»; se face comparația dintre Pedagog și păstorii ce-și conduc turmele, căci și Pedagogul conduce cu sollicitudine pe copii, și, în general, tot ce este numit în chip alegoric turmă, oi. „Pedagogul este, deci, în mod natural, Logosul, căci el ne conduce pe noi, copiii, spre salvare... Cât privește pedagogia, aceasta este religia: ea este în același timp învățătura în serviciul lui Dumnezeu, educația în vederea cunoașterii și a bunei formări care ne conduce spre cer. Numele de „pedagogie” acoperă realități multiple: pedagogia pe care o cere conducerea și instruirea; pedagogia care dă orientarea și învățământul; în al treilea rând, pedagogia în sensul formării primite, apoi pedagogia ca materie de predat cum ar fi, de pildă, preceptele. Cât despre pedagogia lui Dumnezeu, aceasta este indicarea căii drepte a adevărului în vederea contemplării lui Dumnezeu, indicația unei sfinte conduite printr-o perseverență eternă» (Clement d'Alexandrie, 1960, p. 207). Idealul educației creștine este înscrierea omului pe drumul către Hristos, dobândirea virtuții alimentată de atracția și suflul modelului suprem, mântuirea sufletului prin răscumpărare, dar și prin

educație sistematică. Educația creștină, după Clement, se vrea a fi universală, cuprinzând pe oameni de toate vârstele; modelul educației care se cere a fi întruchipat este constituit din Iisus Hristos; scopul educației în spirit creștin cere o viață aleasă. Mai adăugăm faptul că educația este îndreptată atât asupra sufletului, cât și asupra trupului.

Pedagogul se caracterizează prin următoarele trăsături definitorii: este fără de păcat, nepătimaș cu sufletul, este Dumnezeu preacurat în chip de om, slujitor al voinței părintești, este Cuvântul Domnului, Cel ce este în Tatăl, Cel ce stă în dreapta Tatălui. Sarcina omului constă în accederea la această stare în chip treptat, exponențial, având în vedere că atributul perfecțiunii nu aparține omului, ci divinității, care este fără păcat. Creștinul se va caracteriza prin acceptarea și ascultarea de canoanele credinței;

confundă cu însăși credința în Dumnezeu, este propedeutică și cale sigură de a ajunge la mântuire. „Pedagogia este credința pioasă, este învățătura închinării către Dumnezeu și creșterea pentru cunoașterea adevărului, este dreapta îndrumare care ne înalță la cer. Pedagogia se poate defini în mai multe feluri. O dată privește pe cel ce este educat, care primește învățătura, altă dată pe cel care face educația și care dă învățătura, în al treilea rând e însăși metoda, iar în al patrulea este materialul de învățat, adică principiile ei. Pedagogia, după voința lui Dumnezeu, este dreptarul adevărului pentru înțelegerea lui Dumnezeu, este deci o întipărire a faptelor sfinte pentru o durată perpetuă» (Clement Alexandrinul, 1959, p. 48).

Se dau sfaturi concrete în legătură cu hrana, îmbrăcămintea, somnul și căsătoria creștină. Se face pladoarie pentru depășirea exceselor și păstrarea bunei-cuviințe în toate. După Clement, râsul este admis, dar fără exagerare, seriozitatea fiind o cale mai sigură de a ajunge la mântuire. Face recomandări în legătură cu cuvântarea în public: „Grăiește, bătrâne, la ospăț, că ți se cade ție! Dar vorbește neîmpiedicat și cu preciziunea științei». «Vorbește, tinere, vorbește, dacă ai nevoie, dar după ce ai fost întrebat de două ori, rezumă-ți răspunsul în puține cuvinte». Arată că frumusețea autentică ține mai mult de partea nevăzută a lucrurilor; în cazul omului, frumusețea rezidă în chipul lui Dumnezeu în om, care-și

sporește frumusețea prin apropierea asemănării cu Dumnezeu, prin mântuire. Este indicată baia, mai ales cea care curăță murdăria sufletului, și se recomandă exercițiile corporale, căci fac pe om mai sânguinos și mai ambițios. Cere ca cel

care împarte învățătura să fie cu curățenie sufletească, cel ce stă în frunte să fie cu râvnă, cel ce miluiește s-o facă cu bunăvoință, iar dragostea să nu fie fățarnică. Ca metode practice de înfăptuire a acestor deziderate Clement Alexandrinul invocă dezaprobarea, sfatul, dojana, admonestarea, acuzația, deplângerea soartei, ironia, exemplul, exercițiul etc.

Clement crede că omul nu se poate mântui singur, ci cu ajutorul grației divine, prin colaborarea cu harul veșnic și prin participarea activă a credinciosului. De altfel, această idee a implicării harului divin în educație este o constantă care apare la toți marii părinți și scriitori bisericești.

Constantin CUCOȘ

Educația în gândirea și practica Părinților Bisericii

CLEMENT ALEXANDRINUL

(150—215)

credința este mântuitoare și roditoare în spiritul omului. Dacă simplul creștin primește adevărurile de credință în mod spontan, cel ce nu crede sau crede mai puțin (gnosticul) receptează dogmele prin demonstrare, clarificare, prin impunerea rațională, printr-un demers hermeneutic de sesizare a adevărurilor supreme. Subiectul educației, elementul activ și transformator este constituit din Cuvântul lui Dumnezeu, iar obiectul educației care suportă acțiunea sunt „copiii», oamenii aflați în starea de cvasiinocență, permisivă la sedimentarea noilor învățături.

Scopul educației constă în mântuirea omului prin credință și săvârșirea faptelor bune. În măsura în care ascultăm cuvintele Pedagogului, avem șanse reale de a dobândi fericirea veșnică. Ca modalitate de realizare a mântuirii este invocată facerea voii Tatălui. La Clement, pedagogia se

ORTODOXISMUL - FORMĂ A CONȘTIINȚEI NAȚIONALE

Valorile morale și spirituale esențiale ale culturii europene au ca fundament religia creștină, iar poporul român, cu toate vicisitudinile ultimilor patru-cinci decenii, le-a perpetuat și păstrat în cea mai mare măsură. Tinerii noștri, chiar dacă nu înțeleg profunzimea spirituală a actelor de cult, se simt puternic atrași de învățătura spiritualității românești.

Iar spațiul spiritual al vieții umane, revelat omului și cultivat de către acesta din timpuri imemorabile, poate fi anulat, și aceasta indiferent de mărimea înclinației naturale a indivizilor spre împlinirea spirituală, deoarece el este propriu și inseparabil calității de om. El nu poate fi ocupat în nici un chip de alte activități ale intelectului și afectului uman, cum sunt cele de ordin politic și ideologic, eventual economic sau științific.

Dacă se lasă acest spațiu necultivat, ființa umană rămâne la dispoziția totală a manevrelor socio-politice, a veleităților de tot felul.

Toată această ne-împlinire spirituală echivalează cu un destin uman ratat, faptă pentru care nu există instanță umană de judecată a vinovaților și nici

compensație, pentru cei ce suportă această fatală și ireparabilă pierdere. De cele mai multe ori, însă, spațiul spiritual uman necultivat lasă pe tânărul aparținând ortodoxismului român la dispoziția altor culte sau chiar secte religioase, mai înzestrate material și susținute propagandistic la nivel mondial, care evan-ghelizează pe stadioane, în mari săli de spectacole etc., în mod cu totul paradoxal, un popor cu o tradiție creștină mult mai veche.

În contextul arătat mai sus, dorim să semnalăm încă o dată că românul nu pierde, azi, numai pe meleagurile românești înstrăinate, ci «pierde» într-un mod discret, dar eficient, în propria țară, sub sloganul «libertății de gândire». Că lucrurile stau astfel o dovedește multitudinea de cărți, broșuri, pliante etc., ale altor culte sau secte, majoritatea excelent executate grafic și difuzate gratuit copiilor și tinerilor români (toate acestea nu suportă comparație cu modestele mijloace materiale de care dispune Biserica Ortodoxă Română).

Aparent, dar numai și numai aparent, s-ar părea că acest lucru

nu este neapărat rău ca fapt în sine; în mod sigur, însă, acești copii și tineri vin în contact cu o direcție spirituală străină spiritualității națiunii române, cu consecințe imprevizibile pentru viitor. Revenind la stadiul actual al procesului educativ național

din țara noastră unde, potrivit recensământului populației din anul 1992, peste 19 milioane de locuitori s-au declarat creștini ortodocși după decenii de opresiune religioasă, este necesară o orientare adecvată momentului, a activităților

școlare în legătură cu predarea religiei.

Mai înainte de toate, nu poate fi pus la îndoială marele interes general al instituțiilor școlare de a remodela procesul de instruire și educație destinat copiilor și adolescenților, prin sugerarea planului spiritual al educației, atât de benefic calității de om.

Dar, dacă acei care nu și-au declarat apartenența la vreo confesiune este normal să nu participe la orele de învățământ religios (în spirit democratic și chiar în concordanță cu drepturile omului), ceilalți care formează marea majoritate nu trebuie, nici măcar din inconștientă lipsă de înțelegere pentru folosul uman al formării religioase, să se dispenseze de prezența la orele de religie. Firește că răspunsul de bun simț nu poate fi altul decât un «da», fără nici o îndoială!

Suntem convinși că eforturile tuturor celor interesați, profesori, părinți și elevi, sub îndrumarea Bisericii noastre ortodoxe, vor da roade, de neprețuit pentru poporul român.

Elena MARIN

Din Sfânta Scriptură

Luați aminte ca faptele dreptății voastre să nu le faceți înaintea oamenilor ca să fiți văzuți de ei; altfel nu veți avea plată de la Tatăl vostru Cel din ceruri.

Deci dacă faci milostenie, nu trâmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii în sinagogi și pe ulițe, ca să fie slăviți de oameni; adevărat grăiesc vouă: și-au luat palta lor. (Mt. 6, 1-2)

Mare și cinstit lucru este omul milostiv (Prov. 20, 6). La sfârșitul sec. XX aceste cuvinte ale Sfintei Scripturi, în urechile tinerilor care stau toată ziua cu căștile în urechi, ascultând tot felul de «zbierături», ar suna ca ceva asemănător cu poveștile populare, eroii cărora aveau milă față de diferite jivine. Pentru mulți, e mai lesne să cumpere mâncare pentru câini și pisici, decât să dea milostenie celor nevoiași. O pisică o poți mângâia, un câine te apără de hoți. Cu o pisică poți vorbi fără să-ți reproșeze ceva, iar cu un om flămând și gol ce să faci? Nici nu latră, nici casa n-o păzește!

Cum să-i dai celui sărac o bucată de pâine sau un pahar cu apă, când animalul iubit n-a mâncat nimic de o jumătate de oră? Să fii milostiv astăzi nu e la modă! Moda a dictat altceva - să fii «înțelept». Însă mulți dintre semenii noștri nici despre înțelepciune nu judecă corect. Adevăratul sens al înțelepciunii l-au știut sfinții. Unul din ceata acestor adevărați înțelepți este și marele Ioan Gură de Aur, iar cuvintele lui cu adevărat sunt o

comoară pentru noi. Voim să fim înțelepți? Să luăm aminte ce spune sfântul: «Milostenia ne face înțelepți. Pentru că a m i l u i înseamnă a fi om! Dacă nu ești milostiv, ai încetat de a fi om! Pentru ce te m i n u n e z i când spun că a milui

Milostenia nu ne lasă să cădem acolo unde a căzut bogatul cel nemilostiv. Te temi să nu-ți cheltuiești averile dacă

dai milostenie? Dă milostenie și atunci nu se vor cheltui! Mai mult, nu numai că nu se cheltuiesc, dar le vei primi înapoi cu mai mult adaos. Ți se vor adăuga și averile cele din ceruri! «Unde este

ci totdeauna doar la bani, dobânzi și afaceri înrobitoare. Poate fi oare o ticăloșie mai mare?

Un om aflat într-o astfel de stare e mai rău decât un rob, căci își pune pe umeri cea mai cumplită tiranie, își vinde cea mai mare avere: noblețea de om și libertatea. Ca pe un câine legat, tirania averilor îl ține pe unul ca acesta, legat mai cumplit decât lanțul.

Evident că un așa om nu va putea spune ca dreptul Iov: «Am plâns pe orice neputincios și am suspinat când am văzut om în nevoie».

Am observat cu câtă pompă sunt uneori înmormântate unele jivine, câte lacrimi sunt vărsate, și câtă nepăsare se manifestă față de moartea unui om, mai

ales dacă e un nevoiaș!

Să cugetăm bine și să mergem la școala milosteniei, și să-i ducem și pe copiii și cunoscuții noștri, căci înainte de alte lucruri omul trebuie să învețe să fie milostiv. Pentru că a milui înseamnă a fi om!

Monah Sebastian

A MILUI ÎNSEAMNĂ A FI OM

înseamnă a fi om?» (Ai vrea să spun după unii înțelepți ai acestei lumi că «omul este animal fără pene»? Atunci se înțelege de ce unii țin mai tare la jivine decât la semenii!)

Unii ar reproșa că pot trăi și fără milostenie, însă «dacă desființezi milostenia toate se duc și pier.

comoara omului, acolo e și inima lui» (Matei 6, 21).

Dar chiar dacă averea ta nu-i mâncată de molii și nu-i furată nici de furi, paguba ta e foarte mare: ești pironit de cele de jos, schimbi libertatea pe robie, pierzi averile cerești, nu mai poți gândi la cele înalte

Între curentele ostile creștinismului, vizate în articolul nostru, și față de care conștiința creștina de la noi trebuie să-și impună o atitudine precisă, francmasoneria este citată la loc de frunte.

Introdusă în țară de liberalismul „bonjuriștilor” de la 1848, ea n-a avut în trecut prea multă trecere. Cuvântul «mason» avea în sine ceva rău famat. Cu timpul, masoneria ajunsese o preocupare predilectă a evreimii noastre intelectuale și a câtorva obscure personaje dintre românii doritori de a se găsi în treabă, participând la astfel de „comitete și comisii”, mai mult sau mai puțin secrete și internaționale.

Căci ce este francmasoneria? Să încercăm o definiție: „o asociație secretă de înfrățire universală peste deosebirile de rasă și religie, pentru progresul omenirii și perfecționarea individuală pe baza principiilor furnizate de rațiunea umană”.

Cred că această definiție va fi primită ca justă chiar de cei mai susceptibili dintre masoni. De altfel, ea corespunde întru totul constituției masonice, promulgată în 1885, din care extragem și cităm:

„Francmasoneria, instituție filantropică, filosofică și progresivă, are drept obiect cercetarea adevărului, studiul moralei și practica solidarității. Ea lucrează la perfecționarea intelectuală și socială a umanității, având drept principii: toleranța mutuală, respectul de altul și de sine și libertatea absolută de conștiință. Ea își interzice orice afirmație dogmatică. Ea are drept deviză: libertate, fraternitate, egalitate. Ea recomandă propaganda prin exemplu, grai și scris, sub rezerva păstrării secretului masonic».

Acestea sunt principiile de bază

ale masoneriei, fie ea a Marelui Orient sau cea scoțiană. Nimic despre religie. Dar totul contra religiei. Francmasoneria este o asociație filosofică, nu însă și religioasă. Principiul ei este refuzul oricărei credințe dogmatice, ceea ce, în esență, este refuzul oricărei credințe religioase. Singura sursă a principiilor directe o oferă rațiunea umană. Deci e exclusă orice intervenție a revelației, fără care nu există, nu poate exista, o religie. Drept conduită religioasă a membrilor nu e indicat decât principiul toleranței. Dar și sub aceste principii, noi știm ce se ascunde: războiul contra Bisericii creștine.

Creștinism și francmasonerie

La ce se reduce această libertate religioasă, afișată de francmasonerie, am văzut-o în timpul revoluției franceze care, făurită în oficiile lojilor masonice, și-a valorificat prin ghilotină libertatea, egalitatea și fraternitatea, și prin mascarada „Zeitei rațiunii» purtată pe străzile Parisului — toleranța religioasă.

Se zice: excese, de care nu-i vinovată ideologia masonică. Excese care se repetă însă oriunde această ideologie a ajuns la faptă. Uitați-vă la tragedia catolică din Spania, zvârlită în haosul republican și anticlerical de aceeași ideologie masonică, care nu poate fi altfel. Și uitați-vă, mai ales, la sinistra tragedie din Rusia Sovietică, fruct al aceleiași acțiuni dizolvante și clandestine a francmasoneriei internaționale. Toleranța ei este o vorbă. Sau un compromis. În fond, ea nu acceptă, ea nu poate accepta religiile, socotite drept mari piedici despărțitoare între popoare și mai ales piedici în calea progresului umanității. Chiar dacă francmasoneria acceptă ideea despre existența unei divinități și detestă ateismul, pe care-l și interzice membrilor săi. Știm asta.

Ceea ce nu schimbă însă problema. Fiindcă dumnezeul mason,

„marele arhitect al lumii», nu este și nu poate fi obiect al unei religii. El este o simplă entitate metafizică, fără să poată naște sau îngădui un raport posibil cu omul sau cu lumea. E concepția deistă a divinității, care, după ce a creat lumea, s-a dezinteresat complet de ea, omul rămânând la luminile și destinele propriei sale rațiuni. Este dumnezeul lui Epicur și al lui Voltaire, imaginat de unul ca antidot contra „himerei religioase» și postulat de altul, pentru a expulza „mitul lui Hristos din lume».

Și atunci unde mai este loc pentru religie în concepția francmasonică?

Dar, să admitem totuși că acolo unde e admisă ideea unui Dumnezeu

abstract și arid al islamismului sau iudaismului concepția masonică ar putea găsi puncte de contact și îngăduință, cu Dumnezeu viu și în permanent contact cu omul răscumpărat al creștinismului, ea nu găsește nici unul. Pentru ca nu-l găsește pe cel dintâi: dumnezeirea Mântuitorului. În chiar cea mai apropiată de creștinism dintre loji, cum este socotită cea scoțiană, Hristos nu este decât un mare geniu, un mare inițiat, un mare mason dacă vreți, dar nu un Dumnezeu. Un om, un reformator religios, pus pe aceeași linie de venerație și respect cu Buda, Mahomed sau Moise. Deci un „rabi» oarecare, ieșit din genul rasei iudaice, căreia i-a aparținut și-i aparține.

Cu această ultimă ofensă, care face din creștinism o anexă minoră a vechiului iudaism, își fixează francmasoneria poziția sa față de creștinism.

Și dacă așa stau lucrurile, mai poate fi vorba de conciliere între creștinism și francmasonerie? Mai poate sta cineva, care-și ia în serios creștinismul său, într-o lojă masonică, în care dumnezeirea Mântuitorului este, „de plano”, tăgăduită, fără a fi el însuși un tăgăduitor al acestei dumnezeiri, un apostat?

Aici nu e vorba de calcul și de oportunități, ci de adevăr. Cine crede că poate trăi în acest echivoc se înșală.

Între creștinism și masonerie e o completă și absolută stare de opoziție și excludere.

Cine crede în Evanghelie și în Iisus Mântuitorul, nu mai poate acționa și oficia în lojile oculte ale masoneriei, înlocuind Crucea cu mistria și taina Jertfei celei fără de sânge cu misterele oculte ale masoneriei. Lucrul acesta trebuie bine precizat și bine știut, spre a se înceta cu mistificările și echivocurile, care stăruie și dintr-o parte și din alta. Din partea creștinilor, care vorbesc de teismul și elevația morală a masonilor, ca și din partea masonilor, care vorbesc de perfecta concordanță între puterea mântuitoare a Crucii și cea ziditoare a mistriei. Deosebirile sunt esențiale și fundamentale și cine crede în Dumnezeu creștin, nu mai are nevoie de demiurgul păgân al masoneriei.

Ioan Gh. Savin

Pagini din Filocalie

Cei proști și neiscușiți iau în răs cuvintele și nu vor să le asculte, dacă acestea muștră nepriceperea lor, ci vor ca toți să fie într-o parte asemenea lor. La fel și cei

desfrânați se silesc să arate pe ceilalți, mai răi decât dâșii, socotind să vâneze pe seama lor nevinovăția, din pricina mulțimii relelor. Dacă într-un suflet slab se află păcatele acestea: desfrânarea, mândria, lăcomia nesăturată, mânia, neastâmpărarea limbii, furia, uciderea, tânguirea, pisma, pofta, răpirea,

durerea, minciuna, plăcerea, lenea, întristarea, frica, boala, ura, învinuirea, neputința, rătăcirea, neștiința, înșelarea și uitarea de Dumnezeu, sufletul acela se întinează și se pierde. Căci prin acestea și prin cele asemenea acestora se osândește sârmanul suflet, care s-a despărțit pe sine de Dumnezeu.

Cei înțelepți trebuie să-și amintească neconținut că răbdând mici și scurte necazuri în viață, după moarte se vor bucura de cea mai mare plăcere și de fericire veșnică. Drept aceea cel ce se luptă cu patimile și vrea să fie încununat de Dumnezeu, de va cădea să nu scadă cu sufletul și să rămână în

cădere, lipsit de nădejde. Ci sculându-se, iarăși să lupte și să se străduiască să fie încununat, ridicându-se din cădere, până la ultima suflare. Căci ostenele trupului sunt arme ale virtuților și se fac mântuitoare sufletului.

Sf. Antonie cel Mare.
Filocalia. V. I. București,
1992, p. 14, 28

CALVARUL ENORIAȘILOR BISERICII «SF. IERARH NICOLAE» DIN CHIȘINĂU

Au trecut peste două luni de la trecerea în eternitate a părintelui Vasile Petrache, fost paroh al bisericii «Sf. Ierarh Nicolae» din Chișinău. Și tot acest timp enoriașii acestei parohii sunt supuși unei terori adevărate din partea Frontului Popular Creștin Democrat din Moldova și de conducerea Mitropoliei Basarabiei.

În presa frontistă au fost publicate destule materiale care nu atât informează cititorii, ci mai curând îi dezinformează în privința situației din parohia «Sf. Nicolae». De aceea considerăm că va fi bine dacă vom face o trecere în revistă a evenimentelor.

Încă nu dovediră enoriașii să conștientizeze că părintele Vasile Petrache nu mai este printre ei, căci chiar a doua zi după înmormântarea părintelui, conducerea Mitropoliei Basarabiei, în persoana ÎPS Petru, s-a numit paroh la această biserică.

Consiliul Parohial având alte planuri pentru activitatea bisericii rămase văduvă, s-a prezentat la ÎPS Petru pe data de 4 octombrie cu unele doleanțe:

1. Ca în memoria părintelui Vasile, postul de paroh să rămână vacant timp de un an de zile;

2. Părintele Petru Storoja să rămână locțiitor de paroh;

3. Să fie numit coordonator al lucrărilor de reconstrucție a sfântului locaș, cu dreptul de a săvârși și slujbe religioase, preotul Pavel Borșevschi, de la parohia «Sf. Dumitru» din Chișinău. Această rugămintă era argumentată prin practica părintelui Pavel la reconstrucția de biserici, și necesitatea înapoierii datoriilor pe care le avea parohia către enoriașii care au împrumutat bani pentru reconstrucție.

Mai era și rugămintea regretatului părinte Vasile Petrache, care înainte de moarte l-a rugat pe părintele Pavel Borșevschi să ducă la bun sfârșit lucrările de reparație a bisericii «Sf. Ierarh Nicolae».

Conducerea Mitropoliei Basarabiei nici n-a vrut să audă de doleanțele Consiliului Parohial.

Pe data de 10 octombrie ÎPS Petru a și numit preot la biserică «Sf. Nicolae» pe Valerii Motriac. După Liturghie Consiliul Parohial a vrut să convoace Adunarea Parohială, care urma să-și spună părerea ce-i de făcut mai departe. Dar ÎPS Petru n-a permis convocarea adunării. A permis să vorbească d-lui Iurie Roșca, vice-președintele Parlamentului, părintelui Petru Buburuz, care au rostit injurii la adresa decedatului părinte Vasile Petrache.

Conducerea Mitropoliei Basarabiei a refuzat să recunoască Consiliul Parohial, majoritatea membrilor căruia activează încă de prin 1992, de când a fost redeschis sfântul locaș.

Începând cu 10 octombrie, la fiecare Liturghie

erau aduși activiști ai Frontului Popular, care urmau să împiedice activitatea Consiliului Parohial, făcând dezordine în biserică.

Văzând că conducerea Mitropoliei Basarabiei rămâne surdă la doleanțele credincioșilor expuse prin Consiliul Parohial, organul legal al parohiei, la 10 octombrie a avut loc ședința Consiliului Parohial, în urma căreia s-a mai încercat o dată a vorbi cu ÎPS Petru. Dar și de data aceasta fără succes.

Între timp, au început presiunile asupra părintelui Petru Storoja. Acesta era chemat la Mitropolie, batjocorit, înjosit, propunându-i-se să desființeze Consiliul Parohial. La biserică era mereu maltratat, astfel pe 10 octombrie a fost pus să bată 3 metanii și să sărute mâna unui preot care veni cu ÎPS Petru, la Liturghie nici nu era băgat în seamă, nu i se permitea să zică nici un ecfonis, iar la 24 octombrie a fost caterisit.

În astfel de condiții Consiliul Parohial a găsit de cuviință să treacă în jurisdicția canonică a ÎPS Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și Moldovei.

Am fost ascultați de ÎPS Vladimir și primiți cu dragoste părintească, la care nici nu ne așteptam.

Dar cu aceasta calvarul prin care trec creștinii de la biserică «Sf. Ierarh Nicolae» nu a luat sfârșit.

Până azi creștinii sunt molestați, batjocoriți, ofenșați de către mulțimea de frontişti, anarhiști și tot felul de oameni răi, care se adună în fața bisericii, în fiecare duminică, în frunte cu părintele Petru Buburuz, strigând cuvinte de ocară la adresa creștinilor care se roagă la Liturghie în sfântul locaș. Mulți creștini care ar dori să se roage și ei, nu îndrăznesc să intre în biserică de frica celor adunați afară.

Pe 22 noiembrie doar cu mila lui Dumnezeu a fost evitată o încăierare, care era pusă la cale de un detașament special al frontului popular, foarte agresiv, pe care pr. Petru Buburuz l-a chemat să facă «ordine» în biserică. Datorită faptului că reprezentanții acestui detașament au venit în ajun pentru a se interesa de adevărata stare a lucrurilor, în urma convorbirii cu consilierii venirea lor a doua zi a fost contramandată.

La sfârșitul acestui răvaș ne adresăm celor care ne batjocoresc acum:

Domnilor frontişti, «patrioți», «creștini-democrați», sfințiile voastre de la Mitropolia Basarabiei, lăsați-ne în pace!

Dați-ne voie să ne rugăm în liniște lui Dumnezeu!

Dacă mai aveți ceva omenesc în sufletele voastre, lăsați-ne cu Dumnezeu și în grija Domnului!

Consiliul parohial al bisericii
«Sf. Ierarh Nicolae» din or. Chișinău

Cum este dezinformată cititorul

Se spune că unul din principiile propagandei fasciste și comuniste suna cam așa: «Spune adevărul, și numai adevărul! Dar numai cel care îți convine».

Cu regret, trebuie să constatăm că unele agenții de presă și ziare au mers și mai departe, mințind atunci când le convine.

Astfel, ziarul «Țara» din 30.11.99 spune că Mitropolia Basarabiei a acceptat unele condiții ale Consiliului Parohial al Bisericii «Sf. Nicolae» (administrarea lucrărilor de construcție de către preotul Borșevschi, la fel s-a convenit, chipurile, să nu fie numit nici un paroh timp de un an, iar preotul Petru Storoja fiind desemnat locțiitor de paroh).

După cum ne-au comunicat de la Consiliul Parohial, acestea sunt dezinformații, căci dacă erau acceptate aceste propuneri, nici conflictul nu ar fi avut loc.

Tot în același număr al ziarului «Țara» se afirmă că «Biserica «Sfântul Ierarh Nicolae» din Chișinău a început să fie păzită de către doi angajați ai Serviciului de pază «Respect». Membrii Consiliului Parohial al Acestei biserici spun că ei nu au solicitat firmei respective asigurarea pazei bisericii.»

Cititorului neinițiat îi va fi foarte greu să descopere în acest citat dezinformarea cu care-l servește «Țara». Pentru că jurnaliștii au spus adevărul, dar numai cel care le convine. Nu s-a specificat doar «un fleac»: despre care Consiliul Parohial este vorba, despre cel legitim, înregistrat și la Departamentul cultelor, sau despre cel în frunte cu pr. Petru Buburuz?

Evident că nu Consiliul pr. Petru Buburuz a angajat paza bisericii, au făcut-o cei din Consiliul Parohial legitim. Căci anume ei răspund pentru averea materială a parohiei «Sf. Nicolae», și sunt în drept s-o facă prin toate mijloacele disponibile, inclusiv prin angajarea unor paznici.

Dezinformează cititorii și alte ziare din tabăra celor care «au privatizat» ideea națională, cum ar fi «Alfa și Omega». Care susține că la biserică «Sf. Ierarh Nicolae» au slujit părintele Ioan Vulpe, și că au sosit la Chișinău și studenții de la Seminarul Curchi. Nici părintele Ioan Vulpe și nici studenții de la Curchi (Seminar care nu mai există) n-au fost la slujbă în biserică «Sf. Ierarh Nicolae» din Chișinău.

Altă dezinformare o face ziarul «Flux», care miercuri, 1. 12. 99, spune că a fost transmisă la televiziunea națională doar infomația de la conferința de presă a «Nonei...»

Ținem să le amintim domnilor de la «Flux», că înainte de conferința de presă a Consiliului Parohial din 24 noiembrie, televiziunea a relatat despre conferința de presă organizată de pr. Petru Buburuz, iar preoteasa Nona nici n-a fost în sală de conferințe pe data de 24 noiembrie, ca să le dea prilej celor de la «Flux» să mai comită încă o dezinformare a cititorului.

C. O.

Despre morală

Se zice că un cercetător de la MCM (Mișcarea celor Curioși și Milostivi) făcea niște investigații la tema «Morală diferitor popoare».

Într-o zi a plecat pentru investigații în Africa, și anume în țara fecediștilor.

Ca un curios cum era din fire, întâlnind un fecediștean în

cale îl întrebă:

- Om bun! Poți să mă dumirești ce e binele și ce e răul?

Fecedișteanul răspunde:

- Păi, bine este când eu fur averea vecinului meu.

- Dar ce e răul? - întrebă curiosul nostru.

- Când vecinul își i-a averea înapoi, răspunde fecedișteanul.

AU TRECUT ÎN SUBORDONAREA MITROPOLIEI MOLDOVEI..

Consiliul Parohial al bisericii „Sf. Nicolae”, care timp de șapte ani a fost subordonată Mitropoliei Basarabiei, a trecut în subordonarea Mitropoliei Moldovei.

Parohul bisericii „Sf. Nicolae”, Petru Storoja, a declarat la conferința de presă că, la sfârșitul lunii octombrie, Mitropolitul Petru al Basarabiei, arhiepiscop de Chișinău, l-a numit paroh al acestei biserici pe Petru Buburuz. Fostul Consiliu Parohial, condus de Petru Storoja, a fost dizolvat.

După spusele lui P.Storoja, fostul Consiliu Parohial a dus tratative cu Mitropolia Basarabiei, cerând să nu

Biserica «Sf. Ierarh Nicolae»
fie dizolvat, „ca să poată continua

lucrul început de parohul Vasile Petrache, care a decedat la sfârșitul lui octombrie”. Petru Storoja susține că Mitropolia Basarabiei a refuzat să îndeplinească această cerere. Preotul Pavel Borșevschi, delegat al Mitropoliei Basarabiei, a menționat că parohul Petru Storoja a fost nevoit să „ceară tutela” Mitropoliei Moldovei, deoarece Mitropolitul Basarabiei i-a interzis oficierea slujbelor divine în biserică, „iar anumite puteri politice au adus biserica în dezordine”.

Prin adevărta Mitropoliei Moldovei, preotul Petru Storoja a fost numit paroh al bisericii „Sf. Nicolae”.

La începutul lunii noiembrie Petru, arhiepiscop de Chișinău, Mitropolit al Basarabiei, l-a numit pe Petru Buburuz paroh al acestei biserici. Fostul Consiliu Parohial, împreună cu preotul Petru Storoja au închis biserica și au oprit temporar funcționarea ei. Consiliul a înaintat Mitropoliei Basarabiei cererea de a nu numi, în curs de un an, un paroh nou „în memoria fostului paroh Vasile Petrache”. Conform hotărârii Mitropoliei Basarabiei, preotul Petru Storoja a fost demis din funcție și i s-a interzis „să poarte veșminte preoțești”, silindu-l să le dezbrace față de enoriași, pentru nesupunere.

Larisa Veverița.

..DEOARECE SCANDALUL DIN BISERICA «SF. IERARH NICOLAE» A ATINS APOGEUL

Scandalul din biserica „Sf. Ierarh Nicolae” a atins apogeul. Despre evenimentele duminicii trecute i-au povestit corespondentului nostru membrii Consiliului Parohial.

Serghei MATCOVSCHI,
membru al Frontului Popular din
1986:

„Pe la ora șapte în dimineața zilei de 21 noiembrie lângă biserică a stopat un autoturism, din care au ieșit patru tineri în scurte negre de piele. Părintele Petru Storoja se pregătea de slujbă. Eu stăteam pe treptele bisericii, fiind gata în orice moment de a acoperi ușa. Au început să se adune adeptii lui Roșca. Fiecare nou-venit considera de datoriu să mă insulte: „Nemernic, vândut, comunist, kagebist!” Eu tăceam și-L rugam pe Dumnezeu să-i ierte pe nechibzuiți. În acest timp alături se opreau mașini cu numere de Dondușeni, Cantemir și Cimișlia”.

Virginia PEEV, bibliotecara
bisericii:

„Când a apărut Petru Buburuz, iar au început două slujbe paralele. Deputatul Vlad Cubreacov striga isteric la intrare: „Nu intrați în biserică – acolo sunt numai niște trădători și antihriști, care au prădat biserica și s-au vândut Moscovei”. Părintele Petru Storoja, ieșind din biserică, i-a invitat pe toți doritorii să participe la liturghie. Nici

unul din cei „în scurte negre din piele” nu s-au mișcat din loc. O nevastă tânără, din surplus de emoții, l-a pocnit pe un polițist cu geanta în cap. Alți polițiști „au liniștit-o” pe dată. Mulți dintre frontiști erau beți. Totuși, printre enoriașii „în scurte negre din piele” erau și oameni treji. De Buburuz s-a apropiat un bărnat de vârstă mijlocie: „Eu țin minte cum Dumneavoastră ați distrus biserica „Sf. Treime”! A venit rândul acesteia? Nu vi-i rușine?” Se oficia slujba, corul încerca să înăbușe înjurăturile ce veneau de afară. Studenții teologi acopereau

ușa. Se părea că în câteva clipe se va începe încăierarea: pe studenți îi

împingeau, îi trăgeau de haine, îi înjurau. A apărut Mihai Moroșanu, cunoscut prin participarea sa la excesele ce au avut loc cu 10 ani în urmă. Dar tinerii au rezistat. Datorită poliției, nu s-a ajuns la bătaie”.

Serghei Matcovschi:

„Moroșanu vorbea obscen, provoca enoriașii la încăierare, încerca să ajungă cu mâinile la preoți. Polițiștii l-au scos și l-au așezat într-o „dubiță”. De fapt, pe loc l-au și eliberat.”

Băieții în scurte negre înjurau și făceau semnul crucii la comandă. Buburuz a preferat să plece, scurtându-și necuviincios slujba. Spectacolul continua. O femeie sosită din provincie îl întreba isteric, cu lacrimi în ochi: „De ce l-ați trădat pe părintele Vasile? De ce le-ați dat mitropolia rușilor?” Se comporta ca o dementă: plângea și râdea. Miercuri a avut loc o conferință de presă, susținută de parohul bisericii „Sf. Nicolae”, părintele Petru Storoja și membrii Consiliului Parohial. Ei au relatat reprezentanților mass-media despre hotărârea de a intra în componența Mitropoliei Moldovei.

Valeriu USATĂI:

„La conferința de presă ne puneau întrebări strani: Cine sponsorizează poliția ce apără biserica? Prin ce este Mitropolia Moldovei mai bună decât cea a Basarabiei? De ce

sunteți așa de rău porniți împotriva frontiştilor? Amintiți-vă, pe noi ne-au alungat din biserică a patra zi după moartea părintelui Vasile! În acest răstimp „Fluxul” și „Țara” au publicat pamflete murdare despre familia parohului decedat”.

Serghei MATCOVSCHI:

„Eu l-am cunoscut pe părintele Vasile 35 de ani; la Sudarca, fostul raion Dondușeni, unde am lucrat medic-șef al spitalului, își amintesc până acum de Dumnealui ca despre un om cu un suflet remarcabil. El a impus urmașilor ca datoriu să construiască pe lângă biserică un spital, și noi considerăm că porunca aceasta poate fi realizată numai cu susținerea Mitropoliei Moldovei”.

Nu la toți le place comportarea lui Iurie Roșca în biserica „Sf. Nicolae” și politica lui în Parlament. După unele zvonuri, în rândurile FPCD se atestă o dezbinare atât în capitală, cât și în provincie.

Nona PETRACHE-
BORȘEVSCHI:

„Am fost șocați, când am aflat că Iurie Roșca, în numele prieteniei cu comuniștii, a vândut ideea predării în școli a religiei. Acum toți văd cine este cu adevărat pentru ortodoxie și cine sunt lupii în piele de oaie”.

Moldavskie Vedomosti,
27.11.1999

Lăsați-l pe păstor să odihnească în pace

Preacucernicul părinte Vasile Petrache a plecat spre cele veșnice... Are nevoie de liniște, de multă liniște, de rugăciune împreună a celor ce se numesc creștini și zic că l-au iubit...

1. Dar de ce nu-l lăsați să odihnească în pace?
2. Oare părintele Petru Storoja, care a fost în ascultarea lui, l-a iubit mai puțin ca voi?
3. Oare doamna preoteasă Nona Borșevschi - fiica răposatului și regenta corului de renume, își iubește părintele mai puțin ca voi?
4. Oare părintele Pavel Borșevschi - ginerele răposatului - e mai puțin român decât voi, el, cel care a fost calomniat pentru că face «Curierul Ortodox» în «limba română»?
5. De ce d-ul Cubreacov cere ca preotul P. Storoja să nu îndrăznească a-l pomeni pe Preafericitul patriarh Teoctist, dacă aceasta este dorința Consiliului Parohial?
6. De ce monopolizați patriotismul?

7. De ce d-ul Dabija se amestecă în treburile Bisericii, când nu ascultă nici de scrisorile oficiale ale ÎPS Petru de a nu publica materiale despre sectele din Timișoara?

8. Știți că la biserica «Sf. Nicolae» se liturgisește în românește?

9. Se poate face isterică în stradă și mitinguri în timpul Liturghiei, când poți intra să te rogi lui Dumnezeu?

10. De ce Frontul (Creștin?) Democrat votează pentru scoaterea de pe agenda zilei a Parlamentului discutarea legii despre predarea religiei în școală, de rând cu ateii?

11. De ce calomniați familia părintelui Vasile Petrache, pe care a iubit-o și care îl iubește?

12. De ce la 40 de zile nu v-ați dus împreună cu familia, cu părinții P. Storoja și P. Borșevschi și alți preoți să faceți parastas la mormântul răposatului, cum se cuvine la creștini?

O FORMĂ MASCATĂ DE PROZELITISM

Avem uneori impresia că cifrele, datele exacte cuprinse în statistici sunt informații seci, lipsite de viață. Și totuși aceste statistici ne dau mărturie elocvente despre realitatea pe care o trăim. Nu trebuie să vedem în statistici doar o simplă sumă de cifre și de procente, o înșiruire seacă de clasificări. Parcurgând anumite statistici, putem avea surprize deosebite.

O asemenea statistică este și cea elaborată de Ministerul Lucrărilor Publice și al Administrației Teritoriale. Este vorba de avizele eliberate de Comisia de Avizare a Locașurilor de Cult în perioada 1990 - septembrie 1998. În aceste avize ni se precizează numărul locașurilor de cult construite de fiecare cult și procentajele lor echivalente. Astfel, pentru cultul ortodox s-au dat avize pentru 704 locașuri de cult (47,82%), pentru romano-catolici 72 (4,38%), pentru greco-catolici 74 (4,51%), pentru reformați 43 (2,62%), pentru baptiști 228 (13,87%), pentru penticostali 195 (11,86%), pentru adventiști 136 (8,27%).

Mai sunt și alte date referitoare la diferite culte (armean, creștini de rit vechi, musulman etc.). La prima vedere, o asemenea statistică pare să fie neutră și să nu însemne prea mult. Totuși ea ridică semne de întrebare. De ce? Pentru că numărul locașurilor de cult construite de unele culte (baptist, penticostal, adventist) este mult prea mare comparativ cu numărul credincioșilor din cultul respectiv. Statistica pe care am menționat-o anterior poate să ne fie mai clară dacă o corelăm cu datele rezultate din graficul populației după religie (recensământul din 1992). Aceste date ne arată că din populația totală a României 19.802.389 (aprox. 88%) sunt ortodocși, 1.164.912 (5%) romano-catolici, 223.327 (1%) greco-catolici, 109.464 (0,5%) baptiști, 220.824 (1%) penticostali, 77.546 (0,3%) adventiști. Este surprinzător că un cult baptist cu 0,5% din populația României a primit avize pentru 13,87% din totalitatea locașurilor de cult. Această observație este valabilă și pentru penticostali și adventiști. De ce au nevoie aceste culte de atâtea locașuri de cult, din moment ce numărul lor de credincioși reprezintă un procent infim din populația României?

S-ar putea obiecta că a construi o biserică (care

presupune o anumită arhitectură, iconografie etc.) este mult mai greu decât a ridica o casa de adunare. Însă, în ultimul timp, prin casă de adunare nu mai înțelegem o simplă casă în care credincioșii respectivi se întâlnesc în cadrul unei adunări cultice. Vedem așa-zise «case de adunare» de dimensiuni impresionante, la unele încercându-se o asemănare arhitectonică cu cea a bisericilor ortodoxe. Mai mult decât atât, pe unele case de adunare se pun și cruci. Considerăm că aceste lucruri se fac în scop prozelitist. În țelul acesta, creștinului ortodox i se arată că nu există diferențe majore între un locaș de cult ortodox și unul baptist, de exemplu. Această formă de prozelitism face parte dintr-un demers mai larg al prozelitismului actual. În numele unui ecumenism prost înțeles, se încearcă să se scoată în evidență doar asemănările dintre culte. Pastorii și-au însușit un discurs care nu mai este tranșant antiortodox, ci, folosind mai multe expresii neclare, încearcă să-l convingă pe ortodox că de fapt nu ar fi diferențe mari între cele două culte. Dar aceste asemănări nu au decât un scop foarte clar: atragerea ortodoxului la cultul neoprotestant.

De aceea și construirea unui număr exagerat de locașuri de cult pentru cultele neoprotestante este o formă evidentă (chiar dacă pare mascată) de prozelitism. Pentru cine s-au construit aceste locașuri de cult, luând în considerare discrepanțele majore dintre procentajul locașurilor de cult avizate pentru construire și procentajul credincioșilor? În condițiile precare ale economiei noastre, cu ce fonduri s-au construit aceste locașuri de culte? Avem rezerve că într-un timp atât de scurt, cu un număr de credincioși atât de mic, s-au putut construi atâtea locașuri de cult, doar prin efortul lor, oricât de mare ar fi evlavia credincioșilor.

În fața unui asemenea prozelitism subtil, e important să știentizăm mai mult ceea ce înseamnă credința noastră ortodoxă, și să nu ne lăsăm amăgiți de cei care ne propun relații mult mai facile cu Dumnezeu, în cadrul unor forme lipsite de consistență, neancorate într-o tradiție autentică și mult mai adaptabile cu compromisurile lumii secularizate.

Adrian LEMENI

ZIMBABWE A RECUNOSCU OFICIAL BISERICA ORTODOXĂ

Autoritățile din Zimbabwe au anunțat decizia de recunoaștere oficială a Misiunii Bisericii Ortodoxe Grecești în această țară. Până acum, Biserica Ortodoxă cuprindea numai etnici greci din Zimbabwe, în număr de circa 2500. De acum, Biserica Ortodoxă din Zimbabwe va putea să primească în rândurile ei și persoane de altă naționalitate decât cea greacă, mai ales indigeni. Mitropolitul de Zimbabwe, IPS Makarios, a pornit deja în căutarea unui loc potrivit pentru construirea unei noi biserici și a unui sediu pentru Misiune.

ÎNCĂ O BISERICĂ ORTODOXĂ PĂRĂSEȘTE C M B

Biserica Ortodoxă Bulgară a decis să renunțe la calitatea de membru al CMB (Consiliul Mondial al Bisericilor). După cum se știe același pas a fost făcut de Biserica Ortodoxă a Georgiei (Gruzia) și Biserica Ortodoxă Sârbă.

Propunem atenției cititorilor textul notei oficiale prin care Biserica Bulgară își anunță retragerea:

“Dragă Domnule Secretar General,

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare, luând în considerare ca speranțele puse în calitatea de membru al CMB nu au fost deplin justificate, ca și confuzia creștinilor ortodocși din această țară față de calitatea de membru a Bisericii noastre în CMB, în dorința de a proteja unitatea Sfintei noastre Biserici, a hotărât să renunțe la calitatea sa de membru în această organizație.

Sfântul Sinod își exprimă totodată mulțumirile față de CMB pentru contactele mutuale și pentru ajutorul mutual de până acum.

Cu respect,

Președinte al Sfântului Sinod,

+ Maxim,

FURT DE MOAȘTE ÎN SUA

Părțile din moaștele unor sfinți din primele secole ale creștinismului au dispărut din incinta Bisericii Sfânta Ecaterina, locaș; aflat sub jurisdicția Arhiepiscopiei Ortodoxe a Greciei din America. «Aceasta este o mare pierdere pentru noi, mai ales din punct de vedere spiritual», a declarat părintele paroh Philip Armstrong. Cele mai vechi părțile aparțineau Sfântului Gherasim, trăitor în secolul al III-lea. Celelalte aparțineau unor sfinți din secolul al IV-lea, printre care Sfântul Dimitrie, Sfânta Parascheva, Sfântul Rafael și Sfântul Haralambie.

CE VIITOR AU PREOȚII ÎN FRANȚA

Recent, pe unul din canalele naționale ale televiziunii franceze a avut loc, în cadrul emisiunii «Ça se discute», o dezbatere pentru marele public cu tema: «Ce viitor au preoții anului 2000?» Subiectul luat în discuție a fost generat de scăderea accentuată a practicii religioase, precum și de lipsa de vocație privind orientarea tinerilor către seminariile și facultățile de teologie. Starea actuală prezentă în Biserica Romano-catolică, precum și în cadrul altor biserici tradiționale, este urmarea firească a curentului de laicizare și de secularizare caracteristic societăților occidentale începând cu anii 1965-1970. Statistici recente informează asupra procentului de numai 10% privind practica religioasă pentru messa duminicală pe ansamblul Franței. De asemenea, luând în calcul evoluția din ultimii ani, se observă o îmbătrânire a clerului catolic până către media de vârstă de 65-70 de ani în prezent. În această situație, din totalul de 28.000 de preoți catolici câți există actualmente în Franța, pentru anul 2005, în aceleași condiții, nu vor mai fi decât aproximativ 10.000 de preoți. Există situații (în Franța) unde un preot deservește câte 7-8 parohii în același timp. Una dintre cauzele lipsei de vocație pentru preoție se pare că este datorată faptului că preoții catolici nu au dreptul de a se căsători. Ca o consecință a acestui aspect, sunt acceptați pentru hirotonie tineri cu idei dintre cele mai moderne, cum ar fi

organizarea unui concert rock în biserică sau refuzul vestimentației specifice. Uneori, o parte dintre cei hirotoniți decid să părăsească sacerdoțiul pentru a-și forma o familie. Cu toate că integrarea lor socială este dificilă, din cauza lipsei unei alte pregătiri profesionale în afară de cea de teolog, totuși părăsesc Biserica. Sau pentru a rămâne în continuare slujitori ai altarelor, trec la Biserica Galicană (o ramură religioasă nerecunoscută de Vatican, desprinsă din catolicism, care acceptă preoții căsătoriți).

În momentul în care o persoană feminină, dintre cele invitate în emisiune, a ridicat problema dreptului hirotonirii femeilor, acțiune care ar suplini astfel lipsa de vocație a bărbaților, rezolvând și starea de inegalitate dintre bărbați și femeie, inegalitate practică de Vatican i s-a răspuns de către un preot aflat în sală: a fi preot este o chemare specială și nu un drept pe care să-l putem reclama atunci când dorim!

În finalul emisiunii, dorind să risipească nota de pesimism privind viitorul Bisericii și al preoției catolice în Franța, o călugăriță din ordinul Benedictinelor a afirmat că viitorul Bisericii este în grija lui Dumnezeu, iar noua nu ne rămâne decât să avem fața de Biserică respectul cuvenit.

Drd. Laurențiu D. TĂNASE, Strasbourg, Franța

MATERIALELE PUBLICE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți creștini, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

CURIERUL ORTODOX

Publicație
în limba română
Indice de abonare: 22034

Adresa redacției:
«Curierul ortodox» Bd. Traian, 3/1
Md-2060 Chișinău
Moldova (Rep)
tel. 77-25-33, 77-24-44

REDACȚIA:
Nicolae FUȘTEI - redactor -șef
Preot Vasile CIOBANU - secretar responsabil;
Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic;
Larisa ERȘOV - redactor literar

Tipografia «Prag-3»
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 2000
Comanda Nr. 1443